
GEMEENTE WESTERVELD

BESTEMMINGSPLAN NIJENSLEEK - UITBREIDING ZANDWINNING

Status: Vastgesteld
Datum: 25 oktober 2016

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

**BESTEMMINGSPLAN NIJENSLEEK -
UITBREIDING ZANDWINNING**

CODE 139973/ 25-10-2016

TOELICHTING

<u>INHOUDSOPGAVE</u>	<u>blz</u>
1. INLEIDING	1
1. 1. Aanleiding	1
1. 2. Ligging en begrenzing plangebied	1
1. 3. Planologische regeling	2
1. 4. Leeswijzer	2
2. HUIDIGE SITUATIE EN BESCHRIJVING ONTWIKKELINGEN	3
2. 1. Omgeving	3
2. 2. Huidige situatie plangebied	3
2. 3. Beschrijving initiatief	4
2. 4. Landschappelijke inpassing	5
2. 5. Verkeer	6
2. 6. Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	6
3. BELEIDSKADER	7
3. 1. Rijksbeleid	7
3. 2. Provinciaal beleid	7
3. 3. Regionaal beleid	9
3. 4. Gemeentelijk beleid	11
4. OMGEVINGSASPECTEN	12
4. 1. Onderzoeksplicht vanwege mer-wetgeving	12
4. 2. Milieuzonering	13
4. 3. Wegverkeerslawaaï	13
4. 4. Water	14
4. 5. Bodem	14
4. 6. Cultuurhistorie	15
4. 7. Ecologie	16
4. 8. Externe veiligheid	17
4. 9. Luchtkwaliteit	17
4. 10. Kabels, leidingen en zoneringen	18
5. JURIDISCHE PLANOPZET	19
5. 1. Algemeen	19
5. 2. Toelichting op de bestemmingen	19
6. UITVOERBAARHEID	21
6. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	21
6. 2. Economische uitvoerbaarheid	21

BIJLAGEN

Bijlage 1	Aanmeldingsnotitie Mer-beoordeling
Bijlage 2	Monitoringsplan
Bijlage 3	Reactienota Overleg en Inspraak
Bijlage 4	Zienswijzennota

1. INLEIDING

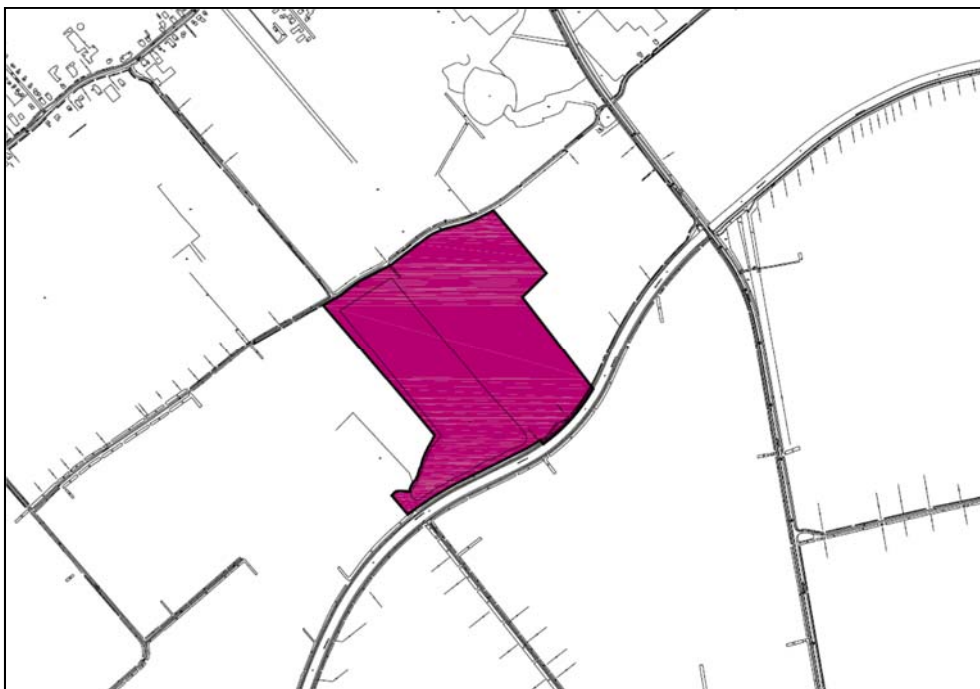
1. 1. Aanleiding

In het landelijk gebied ten zuidoosten van Nijensleek ligt een zandwinning. Deze zandwinning heeft de maximale omvang binnen de bestemmingsgrenzen in het geldende bestemmingsplan bereikt. Naast de zandwinning ligt het zanddepot.

De eigenaar, het bedrijf Hellinga, heeft het plan opgevat om de zandwinning uit te breiden. Na uitvoerig overleg hebben gemeente Westerveld, provincie Drenthe en Waterschap Reest & Wieden een positieve grondhouding ten aanzien van het initiatief ingenomen. Dit bestemmingsplan vormt het juridisch-planologisch kader, waarbinnen de gewenste inrichting mogelijk is.

1. 2. Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied ligt op circa 800 meter ten zuidoosten van het lintdorp Nijensleek, tussen de Heerendijk en de Vledder Aa. De begrenzing is afgestemd op de kadastrale perceelsgrenzen en het inrichtingsplan. De ligging en begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. De begrenzing van het plangebied

1. 3. Planologische regeling

Op 5 juli 2012 is het bestemmingsplan *Buitengebied* door de gemeenteraad van Westerveld vastgesteld. Dit bestemmingsplan is inmiddels in werking getreden, maar is nog niet onherroepelijk. De huidige zandwinning heeft in dit bestemmingsplan de bestemming 'Bedrijf – Zandwinning en -opslag'. De gronden waarop de uitbreiding is voorzien hebben de bestemming 'Agrarisch – 2'. Het uitbreiden van de zandwinning is binnen deze bestemming niet mogelijk.

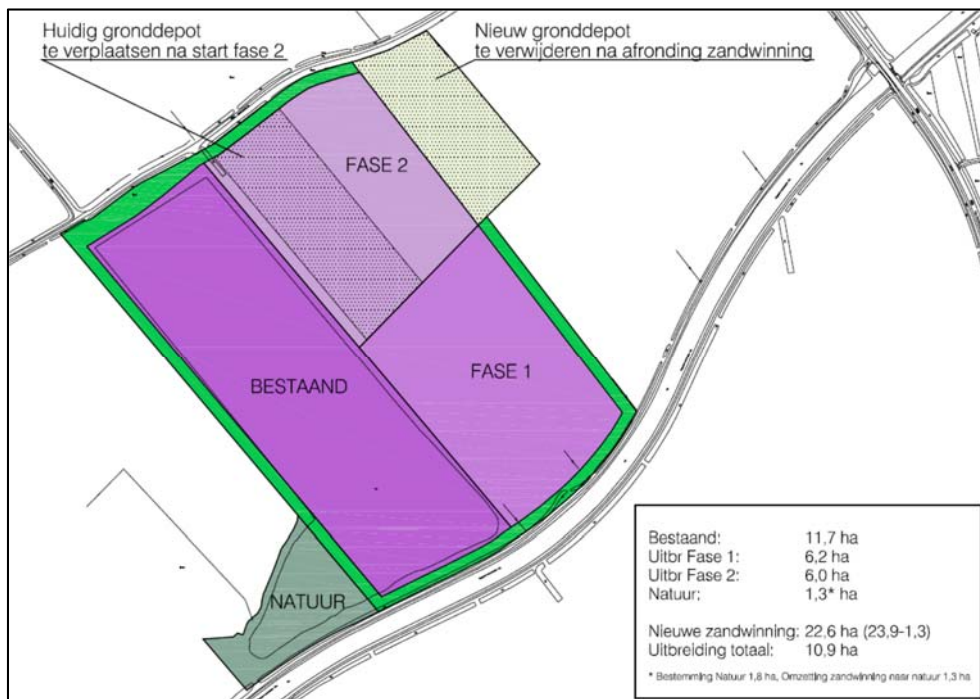
1. 4. Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in *hoofdstuk 2* een beschrijving gegeven van de huidige situatie, de gewenste ontwikkelingen en ruimtelijke inpassing daarvan en de vertaling naar uitgangspunten voor het bestemmingsplan. In *hoofdstuk 3* worden de uitgangspunten getoetst aan het, voor het plan relevante, beleid op de verschillende niveaus. In *hoofdstuk 4* wordt ingegaan op de omgevingsaspecten. In *hoofdstuk 5* wordt het juridische systeem toegelicht. Ten slotte worden in *hoofdstuk 6* de maatschappelijk en economische uitvoerbaarheid van het plan besproken.

Aan de zuidwestzijde grenst een kleine oppervlakte gecultiveerde natuur aan de zandwinning. Verder liggen direct rondom de locatie intensief beheerde agrarische gronden, waaronder de percelen binnen het plangebied.

2. 3. Beschrijving initiatief

Het initiatief betreft het uitbreiden van de zandwinning in noordoostelijke richting. De aanleiding voor de uitbreiding is het feit dat de huidige zandput, waarvan de vergunning loopt tot 1 januari 2014, zijn grenzen heeft bereikt. De uitbreiding vindt gefaseerd plaats. De eerste fase vindt ten zuiden van het huidige zanddepot, aansluitend op de Vledder Aa plaats. In deze fase wordt 6,2 hectare aan de zandwinning toegevoegd. Na de afronding van de eerste fase wordt het zanddepot in noordoostelijke richting verplaatst naar de rand van het plangebied. Het tussenliggende gebied (6,0 hectare) wordt aan de zandwinning toegevoegd. De zuidelijke uitstekende hoek (1,8 hectare, waarvan 1,3 hectare zandwinning) wordt gedempt en toegevoegd aan de kavel gecultiveerde natuur aan de zuidwestzijde van het plangebied. Na volledige invulling van de zandwinning heeft deze een oppervlakte van 22,6 hectare, een uitbreiding van 10,9 hectare. De uitbreiding in fasen is gevisualiseerd in figuur 3.

Figuur 3. Fasering uitbreiding zandwinning

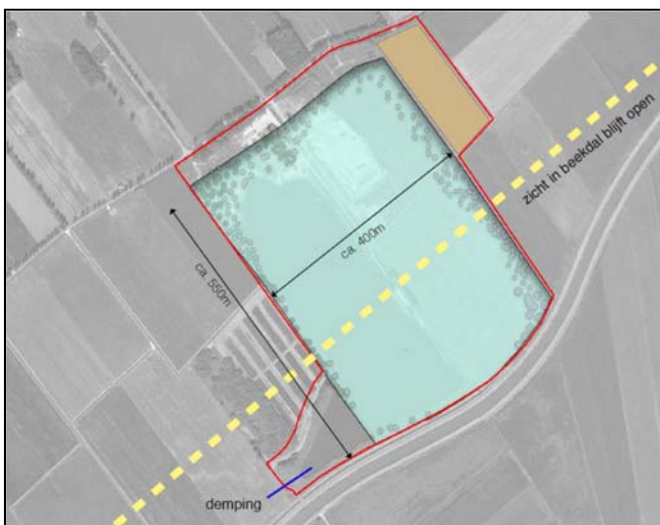
Naast de uitbreiding in oppervlakte wordt de put ook verdiept van 13 meter onder NAP tot 20 meter onder NAP. Overigens beperkt het geldende bestemmingsplan deze verdieping niet.

2. 4. Landschappelijke inpassing

Voor de uitbreiding van de zandwinning zijn de structuren in het landschap als uitgangspunt genomen voor het ontwerp. De karakteristieken van het aanwezige beekdallandschap zijn openheid en rechte lijnen, welke zijn ontstaan door de ruilverkaveling. Doordat de waterplas lager ligt dan het maaiveld, is deze vrijwel onzichtbaar vanaf de omliggende wegen. De landschappelijke karakteristieken in de omgeving worden versterkt door het verwijderen van bebouwing. De oevers van de zandput worden beplant met rietkragen, hetgeen gebiedseigen is. Op deze wijze wordt de waterplas ingebed in het landschap. Op de lange termijn kan de put een natuur- of recreatieve functie vervullen. De situatie na afronding van de eerste fase is weergegeven in figuur 4. De situatie na afronding van de laatste fase is weergegeven in figuur 5.

Figuur 4. Situatie na afronding eerste fase

Figuur 5. Situatie na afronding laatste fase

2. 5. Verkeer

Het plan is gericht op een verplaatsing van de bedrijfsvoering en niet op een toename van de zandproductie per jaar. Als gevolg van dit project zullen de verkeersbewegingen dan ook niet toenemen. Het plangebied heeft via landwegen goede aansluitingen op de hoofdinfrastructuur. Aan deze landwegen liggen geen andere functies die mogelijk hinder ondervinden van het verkeer. Paragraaf 3.3 van de aanmeldingsnotitie mer-beoordeling in bijlage 1 gaat hierop nader in.

2. 6. Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Het belangrijkste uitgangspunt voor dit bestemmingsplan is het mogelijk maken van de uitbreiding van de zandwinning. De bestemmingen zijn afgestemd op het bestemmingsplan *Buitengebied*.

Omdat de overheid het van belang vindt dat de in paragraaf 2.3 beschreven fasering wordt toegepast en deze wijze van winning ook als uitgangspunt in de onderzoeken is gehanteerd, is deze in de regels van dit bestemmingsplan gewaarborgd. Fase 2 mag pas worden gerealiseerd wanneer fase 1 is afgerond. Zolang fase 1 wordt gewonnen, is ter plaatse van fase 2 een zanddepot en agrarisch gebruik mogelijk. Pas bij winning in fase 2 mag het perceel ten noordoosten van de zandwinning voor een zanddepot worden gebruikt.

Op het noordelijk van het terrein, ten westen van de ingang, staan enkele kleine gebouwen, bedoeld voor personeel en ontvangst. Deze gebouwen vallen binnen de bedrijfsbestemming. In dit bestemmingsplan is opgenomen dat bestaande gebouwen gehandhaafd (of teruggebouwd) mogen worden.

3. BELEIDSKADER

3. 1. Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 in werking getreden. Met de Structuurvisie zet het kabinet het roer om in het nationale ruimtelijke beleid. De nieuwe Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte vervangt verschillende bestaande nota's zoals de Nota Ruimte, de agenda Landschap en de agenda Vitaal Platteland.

Het Rijk laat de ruimtelijke ordening meer over aan gemeenten en provincies en kiest voor een selectieve inzet van rijksbeleid op 14 nationale belangen. Voor deze belangen is het Rijk verantwoordelijk voor de resultaten. Buiten deze 14 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

In de SVIR is 'de ladder voor duurzame verstedelijking' geïntroduceerd. De ladder is ook als procesvereiste opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Deze ladder bestaat uit de volgende drie treden:

1. Is er een actuele regionale behoefte aan de beoogde ontwikkeling?

De aanleiding voor de uitbreiding van de zandwinning is het feit dat de huidige zandwinning de maximale omvang binnen de huidige grenzen heeft bereikt. Er is een blijvende vraag naar zand. Het bedrijf is gevestigd in de regio. Er is dus sprake van een regionale behoefte voor de ontwikkeling.

2. Kan de actuele regionale behoefte worden opgevangen binnen bestaand stedelijk gebied?

Het is niet mogelijk om een zandwinning binnen stedelijk gebied op te vangen. Bovendien is hier geen sprake van een nieuwe winning, maar van een uitbreiding van de bestaande zandwinning.

3. Kan een nieuwe locatie worden gevonden die passend multimodaal is ontsloten?

De locatie wordt ontsloten op de manier waarop deze altijd is ontsloten. Er is sprake van een adequate ontsluitingstructuur.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) stelt regels omtrent de 14 aangewezen nationale belangen zoals genoemd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Dit bestemmingsplan raakt geen rijksbelangen zoals deze genoemd zijn in het Barro.

3. 2. Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Drenthe 2014

Provinciale Staten van Drenthe hebben op 2 juli 2014 de Omgevingsvisie Drenthe vastgesteld. De Omgevingsvisie is hét strategisch kader voor de ruimtelijk - economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2020. Het doel van de omgevingsvisie is het koesteren van kwaliteiten en het ontwikkelen van een brui-

send Drenthe, passend bij die kwaliteiten. Het is een streven naar ruimtelijke kwaliteit door nieuwe ontwikkelingen en behoud van bestaande kwaliteiten. De provincie geeft in de *Omgevingsvisie Drenthe 2014* met betrekking tot dit plan een aantal beleidsregels.

Thematisch beleid

De provincie onderkent de vraag naar zand in Drenthe. Om de eigen Drentse behoefte in bouwgrondstoffen veilig te stellen, maar ook om het landschap zo veel mogelijk te ontzien, is regie op zandwinning nodig. De provincie wil de winningen beperken tot wat noodzakelijk is. Er wordt voorkeur gegeven aan uitbreiding van bestaande zandwinplaatsen boven het ontwikkelen van nieuwe. In dit geval wordt bij het beleid aangesloten. Er heeft uitvoerig overleg plaatsgevonden tussen aanvrager, gemeente, provincie en andere belanghebbenden. Op deze wijze is tot een maatwerkoplossing gekomen.

Zorgvuldig ruimtegebruik

In de omgevingsvisie wordt de ambitie uitgesproken om de ruimtelijke identiteit van Drenthe te versterken. Nieuwe ontwikkelingen worden getoetst aan de kernkwaliteiten die voor bepaalde gebieden vastgesteld zijn. De provincie wil zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte. Hiervoor wordt bij het inpassen van ruimtevrage functies de SER-ladder als denkmodel gehanteerd. In kort stelt dit model het volgende voor:

1. Is er een regionale behoefte?
2. Zo ja: is (een deel van) de regionale behoefte op te vangen binnen het bestaand stedelijk gebied?
3. Zo nee: zoek een locatie die multimodaal ontsloten is of kan worden gemaakt voor de (resterende) regionale behoefte met een goede landschappelijke inpassing.

In dit geval is er sprake van een uitbreiding c.q. voortzetting van een bestaande zandwinning. De behoefte voor de zandwinning is al onderkent. Het is niet mogelijk om deze binnen de reeds beschikbaar gestelde ruimte te ontwikkelen. Meervoudig ruimtegebruik is tijdens het gebruik van de zandwinning niet mogelijk. Wel wordt, door het verplaatsen van de productie, de huidige zandput interessant voor natuur (zie ook paragraaf 3.2). Bij het ontwerp van de uitbreiding is het landschap als uitgangspunt genomen. De openheid en structuren in het landschap worden gerespecteerd en versterkt. Op deze wijze voldoet het plan aan de uitgangspunten van de SER-ladder.

Functiezonering en kernkwaliteiten

De ontwikkeling vindt plaats in een gebied dat op de visiekaart de functie 'landbouw' heeft. Hier worden ontwikkelingsmogelijkheden voor andere functies geboden, mits deze geen belemmering voor de landbouw opleveren. Op het beekdal, waarin het plangebied ligt, geldt tevens de functie 'Water'. Voor het plangebied gelden de kernkwaliteiten 'Beekdal', 'Aardkundige waarden', 'Archeologie' en 'Cultuurhistorie'.

De aanwijzingen komen met name voort uit de ligging in een beekdal. Deze ligging maakt dat een zorgvuldige inpassing noodzakelijk is, maar dat er ook kansen bestaan om de waarden te versterken. Hierop gaat paragraaf 3.2 in. In paragraaf 4.6 wordt ingegaan op de archeologische waarde van het gebied.

Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2014

De provinciale belangen zoals genoemd in de Omgevingsvisie zijn in de *Provinciale Omgevingsverordening* (vastgesteld op 23 september 2015) vertaald naar regels voor ruimtelijke plannen.

Het merendeel van de wettelijke bepalingen, dat specifiek op de ontgrondingen zijn gericht, is opgenomen in de Ontgrondingenwet. Deze wet bevat onder meer het verbod om te ontgronden zonder vergunning en geeft een niet uitputtende opsomming van de voorschriften die aan een vergunning kunnen worden verbonden. Ook kent de wet procedurebepalingen en verklaart hij enkele toezichts- en handhabingsbepalingen van de Wet milieubeheer van toepassing.

Voor het project is een vrijstelling op de omgevingsverordening verleend.

3. 3. Regionaal beleid

Verkenning 'Van Wold naar Weerribben'

De zandwinning is gelegen tussen de nationale parken Het Drents-Friese Wold (Drenthe) en De weerribben in Overijssel. Het rijk heeft de zone tussen deze parken - langs de Vledder Aa, Wapserveense Aa en Steenwijker Aa - benoemd tot 'robuuste verbinding' als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Een concrete uitvoering van deze robuuste verbinding heeft tot op heden niet plaatsgevonden.

Om deze verbinding gestalte te kunnen geven is door de gemeenten Steenwijkerland en Westerveld, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Waterschap Reest en Wieden en de provincies Overijssel en Drenthe een verkenning gedaan onder de naam 'Van Wold naar Weerribben'.

In deze verkenning is ook de zandwinning bij Nijensleek meegenomen. De mogelijkheden voor deze locatie zijn in beeld gebracht op de kaart bij de verkenning, waarvan een fragment is opgenomen in figuur 6. De verkenning biedt duidelijke kansen voor de positie van de zandwinning.

Figuur 6. Fragment kaart bij de verkenning

Recent rijksbeleid voor delfstoffen is gericht op multifunctionaliteit. Een inrichting van deze locatie als natuurgebied in combinatie met waterberging en waterrecreatie zal daar goed in passen. De verkenning is sterk gericht op het herinrichten van het gebied in 2014, waarbij (dag)recreatie de belangrijkste optie zal zijn.

Er is slechts kort stilgestaan bij de mogelijkheden voor verdere ontwikkeling van de zandwinning. Desondanks zal het zuidelijke gedeelte van de plas steeds minder belast worden met verstoring van de natuur door winwerkzaamheden. Natuurontwikkeling kan versterkt worden in dit gedeelte van de zandwinning.

Een mogelijke optie is om bijvoorbeeld de zuidelijke oever sterk natuurvriendelijk in te richten. Hierdoor zou er wel een smalle corridor ontstaan ten behoeve van de verbindingzone, maar kan de bedrijfsvoering doorgaan aan de noordoostzijde.

3. 4. Gemeentelijk beleid

Bestemmingsplan Buitengebied Westerveld

Het bestemmingsplan voor het Buitengebied vormt een uitvoeringskader voor het ruimtelijk beleid van de gemeente Westerveld ten aanzien van het landelijk gebied. Vanwege het specifieke karakter van de zandwinning is hiervoor geen gemeentelijk beleid geformuleerd. In het bestemmingsplan is de bestaande zandwinning positief bestemd. Voor de uitbreiding wordt het provinciaal beleid gevolgd en is maatwerk vereist.

Beeldkwaliteitsplan

Nieuwe ontwikkelingen dienen aan te sluiten bij bestaande structuren. Om deze ontwikkelingen ook landschappelijk in te kunnen passen, is er een Beeldkwaliteitsplan opgesteld die de landschappelijke waarden van de gemeente in beeld brengt. Zo zorgen de welstandsnota en het Beeldkwaliteitsplan samen voor een goede inpassing van nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied van de gemeente Westerveld. Het Beeldkwaliteitsplan is door de gemeenteraad vastgesteld op 21 september 2010.

Het Beeldkwaliteitsplan gaat over de kenmerken en essenties van de zes verschillende landschapstypen en de verschillen in bebouwingstypologieën binnen de gemeente Westerveld. Aan de hand van de verschillende landschapstypen, overeenkomstig de Kadernota beschreven, zijn de kenmerken van de landschappen weergegeven. Het plangebied ligt in het 'Beekdalenlandschap'.

Het beeldkwaliteitsplan is gericht op de inpassing van erven. Hiervan is in dit geval geen sprake. Wel zijn er een aantal kernkwaliteiten geformuleerd. Voor een beekdal zijn dit: openheid, verdichting door houtwallen evenwijdig aan en dwars op de beekdalranden, hoofdzakelijk grasland, opstreckende verkaveling, reliëf en nauwelijks bebouwing.

In het ontwerp van de zandwinning zijn deze kwaliteiten gerespecteerd en worden deze, waar mogelijk, versterkt.

4. OMGEVINGSASPECTEN

Voor de uitbreiding en wijziging van de bestaande zandwinning is tevens een aanmeldingsnotitie voor de mer-beoordelingsprocedure opgesteld (zie paragraaf 4.1). Deze is als bijlage in dit bestemmingsplan opgenomen. Voor de verschillende milieuparagrafen wordt daar waar nodig naar verwezen.

4. 1. Onderzoeksplicht vanwege mer-wetgeving

In bijlage C en D van het *Besluit m.e.r.* is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan planmer-plichtig (bijlage C en D), projectmer-plichtig (bijlage C) of mer-beoordelingsplichtig (bijlage D) zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast moet het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, nagaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. Deze omstandigheden betreffen:

- de kenmerken van de projecten;
- de plaats van de projecten;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

De ontgrondingenvergunning voor de uitbreiding en wijziging van de zandwinning is mer-beoordelingsplichtig op basis van de drempelwaarden zoals opgenomen in bijlage D van het *Besluit m.e.r.* (de winning van oppervlakedelfstoffen met een oppervlakte van 12,5 ha of meer (categorie D16.1). In dit geval bedraagt de totale uitbreiding (fase 1 en 2) 10,9 hectare. De plas wordt ook verdiept, waarmee de totale ontwikkeling een oppervlakte van meer dan 12,5 hectare heeft. Daarom wordt voor de uitbreiding en wijziging van de zandwinning een mer-beoordelingsprocedure gevolgd voor de ontgrondingenvergunning. De hiervoor opgestelde aanmeldingsnotitie is opgenomen in bijlage 1.

De mer-beoordelingsplichtig in het vergunningenspoor voor de ontgrondingen leidt in het algemeen voor bestemmingsplannen, die dan als kaderstellend plan gelden, tot een planmer-plicht. In dit specifieke geval is het bestemmingsplan echter niet kaderstellend, waardoor er geen planmer-plicht geldt¹⁾:

- bij vaststelling van het bestemmingsplan (waarbij in dit geval gecoördineerde besluitvorming plaatsvindt) is reeds een mer-beoordelingsbesluit in het vergunningenspoor genomen;
- het bestemmingsplan maakt niet meer mogelijk dan is vergund: er treden door het bestemmingsplan geen relevant andere milieueffecten op dan in de vergunde situatie;
- er is sprake van een relatief klein gebied op lokaal niveau.

¹⁾ blijkt uit jurisprudentie, zie onder meer ABRvS 29 december 2010, nr. 200904433/1/R3 en ABRvS 30 mei 2012, nr. 201106356/1/R1

In de aanmeldingsnotitie voor de mer-beoordelingsprocedure wordt geconcludeerd dat de beoogde uitbreiding en verdieping van de zandwinning geen belangrijke negatieve milieueffecten kunnen veroorzaken die een volwaardige projectmer-procedure in dit kader wenselijk of noodzakelijk maken. De milieueffecten van de ontwikkeling op de omgeving zijn gering.

In de navolgende paragrafen wordt ingegaan op de milieu- en omgevingsaspecten die voor dit bestemmingsplan van belang zijn. Hierin wordt, waar mogelijk, verwezen naar de paragrafen uit de aanmeldingsnotitie mer-beoordeling in bijlage 1.

4. 2. Milieuzonering

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Bij deze afstemming kan gebruik worden gemaakt van de richtafstanden uit de basiszoneringslijst van de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' (2009). Een richtafstand kan worden beschouwd als de afstand waarbij onaanvaardbare milieuhinder als gevolg van bedrijfsactiviteiten redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Paragraaf 3.4 van de aanmeldingsnotitie gaat in op dit aspect. Een zandwinning is aangewezen als activiteit uit milieucategorie 5.1, waarbij een richtafstand van 500 meter geldt. De dichtstbijzijnde milieugevoelige functies betreffen woningen aan de rand van Nijensleek. Deze liggen op bijna 700 meter vanaf het plangebied. Er wordt dus ruimschoots voldaan aan de richtafstanden. Geconcludeerd wordt dat er in de nieuwe situatie daarmee sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij deze woningen.

4. 3. Wegverkeerslawaai

Ten aanzien van geluidshinder is de *Wet geluidshinder* (Wgh) van kracht. Doel van deze wet is het terugdringen van hinder als gevolg van geluid en het voorkomen van een toename van geluidshinder in de toekomst. Voor het onderhavige plan is alleen geluidshinder als gevolg van wegverkeerslawaai van belang. In de wet is bepaald dat elke weg in principe een zone heeft, waar aandacht aan geluidshinder moet worden besteed. De Wgh onderscheidt geluidsgevoelige objecten enerzijds en niet-geluidsgevoelige objecten anderzijds.

In het plangebied worden geen nieuwe geluidsgevoelige objecten voorgesteld. Het is daarom niet noodzakelijk om de ontwikkeling te toetsen aan de geluidsnormen uit de Wgh. Aangezien er geen sprake is van een relevante verkeerstoename, zullen er overigens ook geen relevante gevolgen zijn op het gebied van wegverkeerslawaai (zie paragraaf 3.4 van de aanmeldingsnotitie).

4. 4. Water

Vanwege het belang van het water in de ruimtelijke ordening, wordt van waterschappen een vroege en intensieve betrokkenheid bij het opstellen van ruimtelijke plannen verwacht. Bovendien is de watertoets een verplicht onderdeel in de bestemmingsplanprocedure geworden. Het plangebied ligt in de Nijensleker polder in het beheersgebied van het Waterschap Reest & Wieden.

In het voortraject is overleg gevoerd met het waterschap. Uit dit overleg is gebleken dat er kansen liggen om met de zandwinning het watersysteem c.q. de waterhuishouding te verbeteren. Van de bestaande zandwinning worden diverse oppervlaktewaterlichamen die op de legger van waterstaatswerken staan afgekoppeld van het watersysteem van de Nijenslekerpolder, waardoor de plas een belangrijke waterbergende functie gaat vervullen en het gemaal van deze polder ontlast. Kwelwater en hemelwater kan via de zandwinning onder vrij verval op de Vledder- en Wapserveense Aa lozen. Door de uitbreiding bestaan mogelijkheden om meer oppervlaktewaterlichamen af te koppelen van de zandwinning. Om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van de ontwikkeling op de waterhuishouding is een geohydrologisch onderzoek uitgevoerd. De rapportage hiervan is opgenomen bij de aanmeldingsnotitie (bijlage 1). Het onderzoek is uitgevoerd conform een 'worst-case scenario'. Hieruit blijkt dat er door de zandwinning mogelijk grondwaterstandsveranderingen kunnen plaatsvinden. Om eventuele vernatting of verdroging van de aangrenzende percelen tegen te gaan en de effecten te minimaliseren zijn mitigerende en compenserende maatregelen voorgeschreven. Deze maatregelen dienen overeenkomstig de reeds verleende watervergunning te worden uitgevoerd.

De huidige waterstanden worden gemonitord. Eventuele fluctuaties in de grondwaterstanden ten opzichte van de 0-situatie als gevolg van de zandwinning worden conform een monitoringsplan in kaart gebracht. Dit plan is opgenomen in bijlage 2. Indien hieruit blijkt dat de genomen maatregelen onvoldoende blijken, dan worden aanvullende maatregelen genomen. Dit is vastgelegd in de watervergunning, waardoor negatieve effecten op de waterhuishouding in de omgeving van het plangebied voorkomen.

4. 5. Bodem

Bodemkwaliteit

Het uitgangspunt wat betreft de bodem in het plangebied is, dat de kwaliteit ervan zodanig dient te zijn dat er geen risico's zijn voor de volksgezondheid bij het gebruik van het plangebied voor wonen of een andere functie. In het kader van het bestemmingsplan dienen verdachte locaties te worden gesignaleerd.

De zandwinning vindt plaats in een landelijke omgeving waar in het verleden geen verdachte activiteiten hebben plaatsgevonden. Gezien het huidige gebruik en het gebruik in het verleden is het voldoende aannemelijk dat de bodem binnen het plangebied schoon is. Er is geen sprake van een verdachte locatie.

Stabiliteit

Bij de uitbreiding en verdieping van de zandwinning is het van belang dat het talud stabiel blijft. In dit kader is een geotechnische analyse uitgevoerd. Aan de hand van deze analyse zijn enkele aanbevelingen gedaan. Deze worden bij de uitvoering van het plan meegenomen.

4. 6. Cultuurhistorie

De rol van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening is de laatste jaren sterk toegenomen. Bij het opstellen van plannen moeten cultuurhistorische waarden tijdig in beeld worden gebracht. Het *Besluit ruimtelijke ordening* (Bro) stelt in dat verband specifieke eisen aan het opstellen van ruimtelijke plannen. Waar mogelijk moeten cultuurhistorische waarden worden behouden of versterkt. Cultuurhistorie is daarmee veelal een sturend onderdeel geworden in de ruimtelijke ordening. In het kader van het aspect cultuurhistorie wordt zowel ingegaan op de zichtbare cultuurhistorische waarden als op het erfgoed onder de grond (archeologie).

Cultuurhistorische waarden

Binnen het plangebied is geen sprake van specifieke cultuurhistorische waarden. Wel kunnen de structuren en kenmerken in de omgeving als waardevol worden aangemerkt. Uit de kaarten van het geoportaal van de provincie blijken geen cultuurhistorische relictten (lijnen of vlakken) in het plangebied aanwezig. Wel is het gebied op de kaart kernkwaliteit voor cultuurhistorie van de Omgevingsvisie Drenthe aangeduid als beekdal en beek. Dit heeft met name te maken met de landschappelijke kenmerken (zoals openheid).

Zoals beschreven is het ontwerp van de zandwinning afgestemd op het landschap en worden de aanwezige waarden (zoals openheid) gerespecteerd en waar mogelijk versterkt. Het is niet noodzakelijk om nadere regels ten aanzien van de bescherming van cultuurhistorische waarden op te nemen.

Archeologie

Ter implementatie van het Verdrag van Malta in de Nederlandse wetgeving is in 2007 de *Wet op de archeologische monumentenzorg* als onderdeel van de *Monumentenwet* in werking getreden. De kern van deze wet is dat wanneer de bodem wordt verstoord, de archeologische resten intact moeten blijven. De wet verplicht gemeenten bij het opstellen van ruimtelijke plannen en projecten rekening te houden met de in hun bodem aanwezige waarden.

Voor een inzicht in kans op de aanwezigheid van archeologische waarden in de bodem heeft de gemeente Westerveld de Archeologische Beleidsadvieskaart opgesteld. Het plangebied ligt grotendeels in een gebied met een hoge archeologische verwachting. Aangezien dit bestemmingsplan vrij grootschalige bodemingenrepen voorstelt, is een archeologisch bureau- en veldonderzoek uitgevoerd. De bijbehorende rapportage is opgenomen in bijlage 3. Uit het onderzoek is gebleken dat een deel van de locatie diep verstoord is. In het zuidelijk deel zijn wel intacte

lagen aangetroffen. Tijdens het veldonderzoek zijn echter geen archeologische indicatoren gevonden. In de diepere ondergrond zijn mogelijk nog resten van (mega)fauna uit het Pleistoceen aanwezig.

Op basis van het onderzoek wordt voor de bovengrond geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen. Dit geldt wel voor de diepere ondergrond. Gedurende de zandwinning zouden eventuele resten uit het Pleistoceen systematisch moeten worden verzameld. Dit kan worden uitgevoerd door vrijwilligers, in goed overleg tussen opdrachtgever en provinciaal archeoloog. Hierover worden afspraken gemaakt.

De resultaten van het onderzoek geven geen aanleiding om in het kader van de bestemmingsplanprocedure nader archeologisch onderzoek uit te voeren of een beschermde regeling op te nemen. Indien bij de bodemingrepen toch archeologische resten worden aangetroffen, geldt op grond van artikel 53 van de *Monumentenwet* een meldingsplicht.

4. 7. Ecologie

Bij elk ruimtelijk plan dient met het oog op de natuurbescherming rekening te worden gehouden met de *Natuurbeschermingswet* en de *Flora- en faunawet*. Hierbij dient te worden aangetoond dat als gevolg van de geplande activiteiten de natuurdoelstellingen van beschermde natuurgebieden en de gunstige staat van instandhouding van waardevolle dier- en plantensoorten niet in het geding komen. Er wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

In de aanmeldingsnotitie mer-beoordeling (paragraaf 3.6) is uitgebreid aandacht besteed aan de effecten van de ontwikkeling op de ecologische waarden van het plangebied en in de omgeving. Ten grondslag hieraan ligt een (geactualiseerde) natuurtoets. De bijbehorende rapportage is opgenomen bij de aanmeldingsnotitie in bijlage 1.

Geconcludeerd is dat effecten op Natura 2000-gebieden geheel kunnen worden uitgesloten. Gezien de grote afstand van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden (circa 3 km) zijn negatieve effecten als oppervlakteverlies, versnippering en verstoring uitgesloten. Ook hydrologische effecten zullen over deze afstand niet optreden, zo geeft ook het uitgevoerde geohydrologisch onderzoek aan. Aangezien er geen relevante verkeerstoename plaatsvindt, is er eveneens geen sprake van extra stikstofdepositie.

Ook zullen er geen negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur optreden. Het plangebied maakt deel uit van de robuuste verbindingzone 'Vledder Aa - Weerribben'. Een concrete uitvoering van deze robuuste verbinding heeft tot op heden niet plaatsgevonden. De beoogde ontwikkeling doet geen afbreuk aan de mogelijkheden voor de realisatie van de natte verbindingzone, maar geeft juist deels bouwstenen voor deze robuuste verbinding. Door de beoogde ontwikkelin-

gen (waaronder uitbreiding van de zandwinning, waarbij meer open water zal ontstaan) verandert er in feite niets aan de verplaatsingsmogelijkheden van (dier)soorten. Uit de aanmeldingsnotitie en het bijbehorende onderzoek blijkt dat conflicten met de Flora- en faunawet (eenvoudig) zijn te voorkomen. Vanuit het aspect ecologie bestaan dan ook geen belemmeringen voor de ontwikkeling.

Paragraaf 3.2 van de aanmeldingsnotitie gaat in op de effecten van de ontwikkeling op de ganzenpopulatie. Ook hier worden geen negatieve effecten verwacht.

4. 8. Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen als vuurwerk, lpg en munitie over weg, water en spoor en door buisleidingen.

In het kader van het aspect externe veiligheid is de risicokaart geraadpleegd. Hieruit blijkt dat in of nabij het plangebied geen risicovolle inrichtingen aanwezig zijn. Ook valt het plangebied niet in het invloedsgebied van routes voor gevaarlijke stoffen of buisleidingen. Het aspect externe veiligheid vormt voor dit bestemmingsplan dan ook geen beperking en aanvullend onderzoek kan achterwege blijven.

4. 9. Luchtkwaliteit

Ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit is de *Wet milieubeheer* van kracht. De wet is enerzijds bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid aan te pakken, als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging. De *Wet milieubeheer* voorziet onder meer in een gebiedgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het *Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit* (NSL). De programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen. Luchtkwaliteitseisen vormen onder de *Wet milieubeheer* geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkeling als:

- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde of;
- een project, al dan niet per saldo, niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt of;
- een project "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de luchtverontreiniging of;
- een project is opgenomen in het NSL.

Volgens de Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (2020) geldt in de directe omgeving van het plangebied een gemiddelde fijn stof concentratie (PM₁₀) van 18µg/m³ en een gemiddelde concentratie stikstofdioxide (NO₂) van 10µg/m³. De norm voor beide stoffen ligt op 40 µg/m³ (jaargemiddelde concentratie vanaf 2015). Er is dus geen sprake van een dreigende overschrijding van de grenswaarden.

Het plan valt binnen de algemene maatregel van bestuur 'Niet In Betekenende Mate bijdragen' (NIBM-regeling). Een plan komt hiervoor in aanmerking als het voor minder dan 3% van de grenswaarden voor NO₂ en PM₁₀ bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Een verslechtering van de luchtkwaliteit is veelal een gevolg van een toename van het aantal verkeersbewegingen in een gebied. Alleen bij een toename van enkele honderden verkeersbewegingen per dag wordt hieraan niet voldaan. Het plan heeft geen relevante verkeersaantrekkende werking tot gevolg (zie paragraaf 3.3 aanmeldingsnotitie).

Dit bestemmingsplan heeft dus geen overschrijding van een grenswaarde tot gevolg. Aanvullend onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit is niet noodzakelijk.

4. 10. Kabels, leidingen en zoneringen

In of nabij het plangebied liggen geen kabels of leidingen die voorzien moeten worden van een planologische regeling. Wel ligt het plangebied in een laagvliegroute. Hier gelden beperkingen ten aanzien van de maximale bouwhoogte (maximaal 40 meter). Dit heeft geen gevolgen voor de uitbreiding van de zandwinning. De laagvliegroute is in dit bestemmingsplan beschermd in een vrijwaringszone.

5. JURIDISCHE PLANOPZET

5. 1. Algemeen

Het bestemmingsplan voldoet aan alle vereisten die zijn opgenomen in de *Wet ruimtelijke ordening (Wro)*, het *Besluit ruimtelijke ordening (Bro)* en de *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)*. Inherent hieraan is de toepassing van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012. De SVBP maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. De SVBP 2012 is toegespitst op de regels die voorschrijven hoe bestemmingsplannen conform de Wro en het Bro moeten worden gemaakt. De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan, zowel digitaal als analoog. De regels van dit bestemmingsplan zijn opgesteld conform deze standaarden.

Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de gronden in het plangebied. De juridische regeling is vervat in een verbeelding en bijbehorende regels. Op de verbeelding zijn de verschillende bestemmingen vastgelegd, in de regels (per bestemming) de bouw- en gebruiksmogelijkheden.

5. 2. Toelichting op de bestemmingen

De bestemmingen die in dit bestemmingsplan zijn opgenomen zijn qua systematiek afgestemd op de bestemmingen uit het bestemmingsplan *Buitengebied*.

Agrarisch - 2

Het noordoostelijk deel van het plangebied is onder de bestemming 'Agrarisch – 2' gebracht. De bestemming is gericht op agrarisch grondgebruik. Daarnaast zijn bepalingen opgenomen ter bescherming van de waarden van het landschap.

Op de bestemming is de aanduiding 'gronddepot' gelegd, waarbinnen alleen tijdens de winning in fase 2 een zanddepot is toegestaan.

Een deel van de landschappelijke inpassing in de eerste fase ligt over deze bestemming. Dit deel is aangeduid als 'groen'. Binnen deze aanduiding wordt voorzien in beplanting en bossing ten behoeve van de landschappelijke inpassing van de zandwinning.

Bedrijf – Zandwinning en -opslag

Binnen deze bestemming is de winning en opslag van zand mogelijk. Er wordt alleen ruimte geboden voor de bestaande gebouwen. Daarnaast bestaan mogelijkheden voor bouwwerken niet zijnde gebouwen tot een hoogte van 15 meter. Voor bouwwerken ten behoeve van kleinschalige duurzame energiewinning geldt een maximale bouwhoogte van 3 meter.

In de bestemming is een regeling opgenomen waarmee de fasering is gewaarborgd. De gronden aangeduid als 'specifieke vorm van bedrijf – uitbreiding fase 2' mogen slechts worden gebruikt voor zandwinning na afronding zandwinning ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – uitbreiding fase 1'.

Groen

De strook rondom de zandwinning is van belang voor de landschappelijke inpassing van het terrein. Deze is bestemd als 'Groen'. Binnen deze bestemming wordt voorzien in beplanting en bebossing ten behoeve van de landschappelijke inpassing van de zandwinning.

Natuur

De zuidwestelijke hoek van de huidige zandwinning wordt gedempt en als natuur ingericht. Dit deel van het plangebied is onder de bestemming 'Natuur' gebracht, waarmee wordt aangesloten bij de naastgelegen gronden.

Waarde – Landschap 2

De dubbelbestemming 'Waarde – Landschap 2' richt zich op het behoud en de bescherming van de waardevolle landschappen. Voor nieuwe ontwikkelingen mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan de beleving van het landschap.

Het volgnummer '2' komt voort uit het bestemmingsplan *Buitengebied*, waarin beekdalen, met uitzondering van de beekdalen die in het ontwikkelingsgebied landbouw en recreatie liggen en volgens het POP II in zone 1 of 2, worden beschermd. Het gaat hierbij om het behoud van kenmerkende laagtes.

De begrenzing van de dubbelbestemming is in dit bestemmingsplan aangepast aan de begrenzing volgens het nieuwe provinciaal beleid, namelijk de Omgevingsvisie.

Gebiedsaanduiding: vrijwaringszone - laagvliegroue

De laagvliegroue wordt beschermd in de vrijwaringszone – laagvliegroue, waarbinnen geen bouwwerken hoger dan 40 meter mogen worden gebouwd.

6. UITVOERBAARHEID

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan. Wat dat betreft wordt een onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

6. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het bestemmingsplan doorloopt de in de Wro opgenomen bestemmingsplanprocedure. Voorafgaand aan de procedure heeft de aanvrager overleg gevoerd met de eigenaren van de belendende percelen over de gewenste ontwikkelingen.

Overleg en inspraak

Op basis van de gemeentelijke inspraakverordening is de mogelijkheid gegeven in te spreken op het voorontwerpbestemmingsplan. Het voorontwerpbestemmingsplan heeft daartoe van 2 januari tot en met 12 februari 2014 ter inzage gelegen. Tevens is het voorontwerpbestemmingsplan toegezonden aan diverse overleginstaties.

Van de provincie Drenthe is een overlegreactie ontvangen en er zijn meerdere inspraakreacties ontvangen. De ingekomen reacties zijn samengevat en beantwoord in de reactienota Overleg en Inspraak. Deze reactienota is opgenomen in bijlage 3. Naar aanleiding van de reacties zijn een aantal aanpassingen in het voorontwerpbestemmingsplan doorgevoerd. Deze zijn beschreven in hoofdstuk 4 van de reactienotie.

Zienswijzen

Vervolgens is het ontwerpbestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage aangeboden voor zienswijzen (artikel 3.8 Wro). Tijdens deze periode zijn 4 zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in de zienswijzennota. Deze nota is opgenomen in bijlage 4. De ingekomen zienswijzen geven geen aanleiding tot het inhoudelijk aanpassen van het bestemmingsplan.

Vaststelling en beroep

De gemeenteraad heeft het bestemmingsplan op 25 oktober 2016 ongewijzigd vastgesteld. De indieners van de zienswijzen zijn hiervan op de hoogte gesteld. Tegen dit besluit is beroep mogelijk bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

6. 2. Economische uitvoerbaarheid

Ten behoeve van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is het van belang te weten of het bestemmingsplan economisch uitvoerbaar is. De economische uitvoerbaarheid wordt enerzijds bepaald door de exploitatie van het plan (financiële haalbaarheid) en anderzijds door de wijze van kostenverhaal van de gemeente (grondexploitatie).

Financiële haalbaarheid

De ontwikkeling betreft een particulier initiatief, waarmee de gemeente geen directe financiële bemoeienis heeft. De uitbreiding betreft een vervolg op de bestaande bedrijfsvoering van de zandwinning. De noodzakelijke gronden zijn hiervoor inmiddels verworven. De financiële uitvoerbaarheid is hiermee voldoende gewaarborgd.

Grondexploitatie

Het doel van de grondexploitatie-regeling is het inzichtelijk maken van de financiële haalbaarheid en het bieden van meerdere mogelijkheden voor het kostenverhaal, waardoor er meer sturingsmogelijkheden zijn.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de publiekrechtelijke weg via een exploitatieplan en de privaatrechtelijke weg in de vorm van een overeenkomst. In het geval van een exploitatieplan kan de gemeente eisen en regels stellen voor de desbetreffende gronden.

In dit bestemmingsplan wordt geen bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 Bro mogelijk gemaakt. Het is daarom niet noodzakelijk om in het kader van dit bestemmingsplan een exploitatieplan op te stellen. Het relevante kostenverhaal wordt in dit geval privaatrechtelijk overeengekomen, waarbij onder andere het verhaal van eventuele planschade is geregeld.